

II.

**Om Lovligheden af Forbrugsforeninger for
Apothekervarer.**

I Nationaløkonomisk Tidsskrift har Hr. Grosserer Th. Giessing fremsat et Forslag om at oprette Forbrugsforeninger, der skulde gjøre Apotheker overflødige.

Han anbefaler denne Ordning som lovmedholdelig, og støtter sin Anskuelse paa, at han forgjæves har søgt efter en Bestemmelse i vor Medicinallovgivning, der indeholder et Forbud herimod, — og dette er efter hans Mening ingen Tilfældighed, men en simpel Følge af, at kun den Handling, ved hvilken der tilsigtes eller opnaas Vinding, kan anses som Indgreb i Andres Handelsrettigheder.

Det forholder sig nu ogsaa rigtigt, at Næringslovgivningen som saadan kun straffer det Salg, ved hvilket der tilsigtes Vinding, medens den ikke hindrer Borgerne i at slaa sig sammen, gjøre et Indkjøb i Fællesskab og fordele de indkjøbte Varer imellem sig. Hvis Lovgivningen derfor ved Ordningen af Medicinalhandelen kun havde den Opgave at beskytte Apothekerne mod Andres uberettigede Salg af Medicin, med andre Ord, hvis Medicinallovgivningen var en Del af Næringslovgivningen, vilde Hr. Giessings Resultat have Sagens Natur for sig. Men Lovgivningens Synspunkt er væsenligt at værne om Publikums, ikke om Apothekernes Interesse. Vor Lovgivning har derfor anset det nødvendigt at anordne en virksom Kontrol ikke blot med Tilberedelsen, men ogsaa med Udlevering af Medicin. Apothekerne undersøges af de medicinske Autoriteter og det bliver yderligere muligt at kontrollere Lægernes Sygebehandling igjennem de af Apothekerne effektuerede Recepter. Foruden Lægernes Tilsyn med Apothekerne fordres der, at saavel Apothekerne personlig som deres Personale skulle være i Besiddelse af Indsigter, der kan sikre Befolkningen mod fejlagtig Udlevering af Medicin. Der er yderligere truffet den Forsigtighedsforanstaltning,

II.

**Om Lovligheden af Forbrugsforeninger for
Apothekervarer.**

I Nationaløkonomisk Tidsskrift har Hr. Grosserer Th. Giessing fremsat et Forslag om at oprette Forbrugsforeninger, der skulde gjøre Apotheker overflødige.

Han anbefaler denne Ordning som lovmedholdelig, og støtter sin Anskuelse paa, at han forgjæves har søgt efter en Bestemmelse i vor Medicinallovgivning, der indeholder et Forbud herimod, — og dette er efter hans Mening ingen Tilfældighed, men en simpel Følge af, at kun den Handling, ved hvilken der tilsigtes eller opnaas Vinding, kan anses som Indgreb i Andres Handelsrettigheder.

Det forholder sig nu ogsaa rigtigt, at Næringslovgivningen som saadan kun straffer det Salg, ved hvilket der tilsigtes Vinding, medens den ikke hindrer Borgerne i at slaa sig sammen, gjøre et Indkjøb i Fællesskab og fordele de indkjøbte Varer imellem sig. Hvis Lovgivningen derfor ved Ordningen af Medicinalhandelen kun havde den Opgave at beskytte Apothekerne mod Andres uberettigede Salg af Medicin, med andre Ord, hvis Medicinallovgivningen var en Del af Næringslovgivningen, vilde Hr. Giessings Resultat have Sagens Natur for sig. Men Lovgivningens Synspunkt er væsenligt at værne om Publikums, ikke om Apothekernes Interesse. Vor Lovgivning har derfor anset det nødvendigt at anordne en virksom Kontrol ikke blot med Tilberedelsen, men ogsaa med Udlevering af Medicin. Apothekerne undersøges af de medicinske Autoriteter og det bliver yderligere muligt at kontrollere Lægernes Sygebehandling igjennem de af Apothekerne effektuerede Recepter. Foruden Lægernes Tilsyn med Apothekerne fordres der, at saavel Apothekerne personlig som deres Personale skulle være i Besiddelse af Indsigter, der kan sikre Befolkningen mod fejlagtig Udlevering af Medicin. Der er yderligere truffet den Forsigtighedsforanstaltning,

at de Lægemidler, der ere stærkt virkende, ikke maa udleveres af Apothekerne uden efter Recept og det endda med en betydelig Indskrænkning for mange Medikamenters Vedkommende med Hensyn til, hvor ofte de bør udleveres, — ved mange kun én Gang.

Dersom der oprettes saadanne Forbrugsforeninger, som Hr. Giessing anbefaler, er det klart, at al Visitations-Kontrol fuldstændig vil mangle, idet Medicinalautoriteterne ikke ere pligtige eller endog berettigede til at visitere saadanne Forbrugsforeningers Beholdning af Medicin. Det vil heller ikke kunne fordres, at Forbrugsforeningerne styres af Personer med farmaceutisk Indsigt, ikke heller, at der kun maa udleveres efter Recept. Den skadeligste Medicin, de stærkeste Gifter maa efter Hr. Giessings Opfattelse kunne udleveres uden Kontrol til Enhver, der forlanger dem; thi, siger Hr. Giessing, Lovgivningen indeholder kun Forbud mod Salg af Medicin, og her er ikke Tale om Salg, men kun om et i Fællesskab iværksat Indkjøb og en derpaa følgende Fordeling.

Dersom en saadan Forbrugsforening kom i Stand, vilde Kvaksalverne være ovenpaa. De have nuomstunder Vanskelighed ved at skaffe sig de stærkt virkende Medikamenter, som de fortrinsvis ynde at benytte. De ville alle melde sig ind i Hr. Giessings Forbrugsforening, og saa ville de uden Vanskelighed, uden Kontrol kunne skaffe sig al den Medicin, som de have Lyst til.

Af det Anførte vil det fremgaa, at Forbrugsforeninger som de af Hr. Giessing foreslaaede ere absolut uførene-lige med den Kontrol, som Lovgivningen i Befolkningens Interesse har indført med Hensyn til Udlevering af Gifter og stærkt virkende Medicin.

Den almindelige Næringslovgivnings Grundsætninger ere her uanvendelige. Næringslovgivningen i Almindelighed forbyder kun Salg, men Medicinallovgivningen forbyder Udlevering af Medicin. Naar det er foreskrevet, at et Lægemiddel kun maa udleveres ifølge Recept, tror

Hr. Giessing da, at Apothekeren, der har udleveret det farlige Middel, kan blive fri for Ansvar, fordi han erklærer, at han ikke har solgt det, men foræret det til Patienten? Enhver vil vistnok være paa det Rene med, at dette ikke kan gaa.

Det er derfor ikke nødvendigt at paavise noget Lovsted, der forbyder Forbrugsforeninger til Anskaffelse af Medicin, de ere ulovlige, fordi de stride imod den hele Medicinallovgivning, fordi Medicinallovgivningen vilde være unyttig, saafremt slige Forbrugsforeninger bleve taalte.

Men endskjønt det ikke behøves at paavise noget enkelt Lovsted, der forbyder saadanne ukontrollerede Apotheker, mangle saadanne Lovbestemmelser ikke. Efter Hr. Giessings Mening er det kun Salg af Medicin, der kan straffes, og han har ivrigt, men forgjæves søgt efter en Lovbestemmelse, der gik videre, — og som altsaa forbød Tilberedning af Medicin. Men et saadant Forbud findes i Fr. 4. Decbr. 1672 § 28, hvor det hedder: «Ingen Chirurgus maa under tilbørlig Straf forordne og selv præparere nogen Medicamenter for deres Patienter indvortes at bruge — langt mindre forordne og selv præparere for deres Patienter Purgantia, Vomitoria, Sudorifera pectoralia, Opiata, Cordialia». Her sætter Loven Straf for Tilberedningen af Medicin, og Chirurgen bliver at straffe enten han sælger sin Medicin eller han forærer den bort. Chirurgen vil dog i Almindelighed have nogen farmaceutisk Indsigt, og det kan da aabenbart ikke være Lovgivningens Mening, at Forstanderen for Forbrugsforeningen, der ikke behøver at være Farmaceut, skulde have Ret til at gjøre, hvad man forbyder Chirurgen. Dernæst hedder det i Fr. 4. Decbr. 1672 § 29: «Ingen Laborant eller Destillator maa holde hemmelig eller aabenbare nogen Apothek eller præparere nogen Medikamenter, som paa et velbeskikket Apothek bør at præpareres.» Atter her indskrænker Loven sig ikke til at forbyde Salg af Medicin, men den forbyder Laboranten at præparere Medikamenterne, — den forbyder ham at holde Apothek. Og der kan vel ikke

være nogen Tvivl om, at de af Hr. Giessing foreslaaede Anstalter, hvor en Farmaceut skulde præparere Medicin til Medlemmerne, maa siges at være Apotheker?

Den af Hr. Giessing anførte Justitsministerskrivelse af 13. Oktbr. 1875 tillader kun Lægerne paa Refsnæs Kyst-hospital at udlevere til Patienterne den Medicin, som de i større Beholdninger forskrev fra Kallundborg Apo-thek. Hvorledes det heraf skulde udledes, at Personer, der ikke ere Læger, kunne gaa Apotheket forbi og tilberede Medicin selv, er ikke godt at forstaa.

Højesteret har da ogsaa ved Dom af 27. Januar 1863 anvendt Straf paa en Tiltalt, der havde etableret en For-brugsforening af Medicin omtrent som af Hr. Giessing foreslaaet, og det udtales udtrykkelig i Dommen, at det ikke kan diskulperes Tiltalte, at han ikke har haft eller tilsigtet personlig Fordel, at det kun er Medlemmerne af en Forening, som han har forsynet med Medikamenter, og at det alene er paa Foreningens Vegne og som Medlem af denne, at han har indforskrevet og solgt Medicin.

A. Hindenburg,
Højesteretsadvokat.

III.

Replik.

[Paa de to foran aftrykte Indlæg har Hr. Grosserer Th. Giessing fremsendt et Svar, der af Hensyn til Pladsen her maa gjengives med nogle Forkortelser. — *Red.*]

. . . Som man vil erindre, gik min Artikel ud paa at bevise, at Medicin nu er for dyr og at vise, at det er muligt at gjøre den meget billigere. Disse Beviser er det, Hr. Hempel vil afkræfte, og han begynder i den Anled-